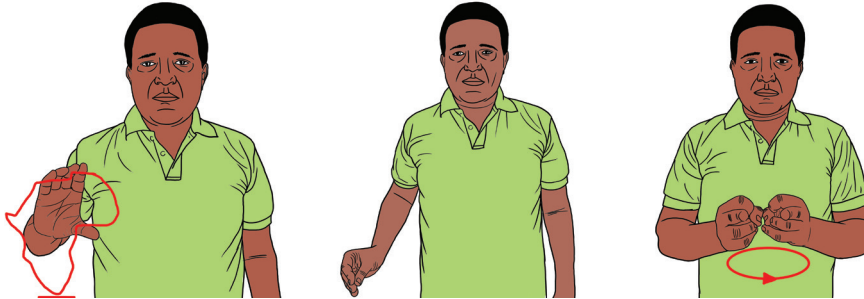

ምዕራፍ አንድ

የአፍሪካ ኅብረት

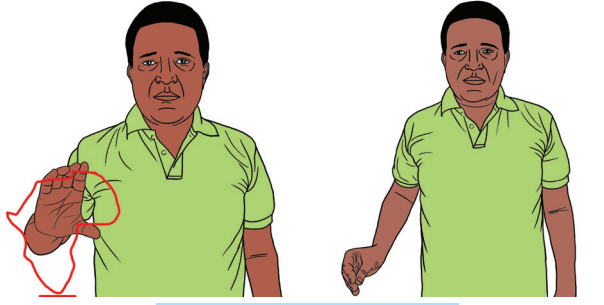
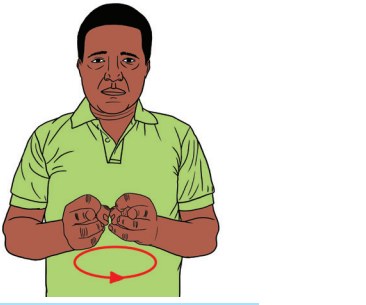

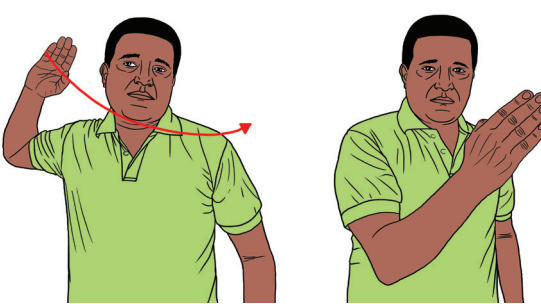
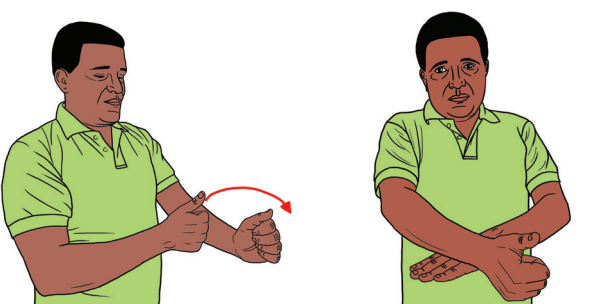
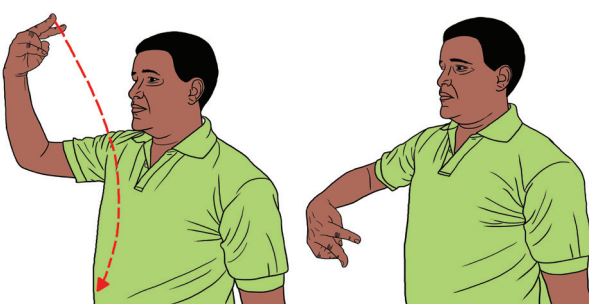
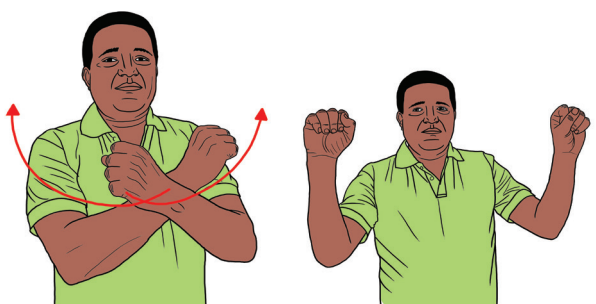
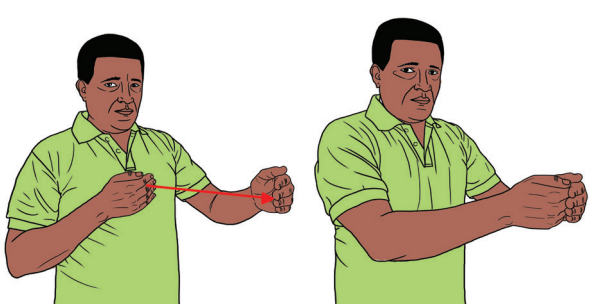

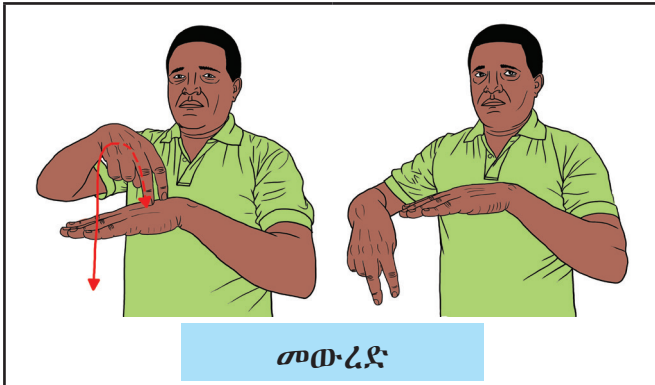
ከምዕራፍ የሚጠበቁ ውጤቶች

ከዚህ ምዕራፍ በኋላ ተማሪዎች፤

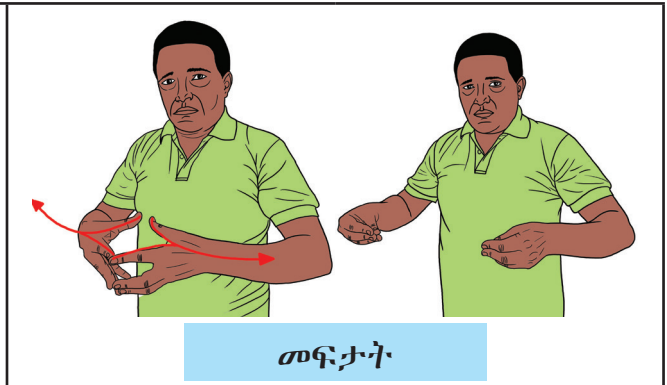
- * የአፍሪካ ኅብረትን አመሠራረት በአምቋ ትገልጻላችሁ፤
- * አፍሪካ ኅብረትን ጠቃሜታ በአምቋ ትወያያላችሁ፤
- * በኅብረት መሥራት በተናጠል ከመሥራት ያለውን ጠቃሜታ በአምቋ ትዘረዝራላችሁ፤
- * የአፍሪካ ኅብረት ሀገራት ስሞችን በአምቋና በጣት ፊደላት ታሳያላችሁ፤
- * ከአፍሪካ ኅብረት ጋር ተዛማጅነት ያላቸውን ምልክቶች ትተነትናላችሁ፤
- * የተለያዩ አቅጣጫዎችን በአምቋ ታሳያላችሁ፤
- * የአምቋ ምልክቶችን እንደ አገባባቸው የመጠቀም ክህሎቶቻችሁን ታዳብራላችሁ።

ቁልፍ ምልክቶች

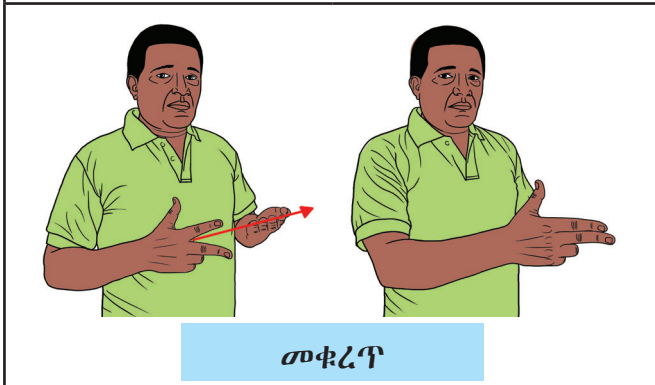
 <p data-bbox="319 560 606 622">አፍሪካ</p>	 <p data-bbox="973 560 1260 622">ኅብረት</p>	
 <p data-bbox="151 940 454 1008">ሎጎ/አርማ</p>	 <p data-bbox="478 940 782 1008">መሄድ</p>	 <p data-bbox="973 940 1276 1008">መምታት</p>
 <p data-bbox="319 1321 606 1393">ማለፍ</p>	 <p data-bbox="973 1321 1260 1393">መታየት</p>	
 <p data-bbox="319 1713 606 1787">መዳን</p>	 <p data-bbox="973 1713 1260 1787">መድረስ</p>	

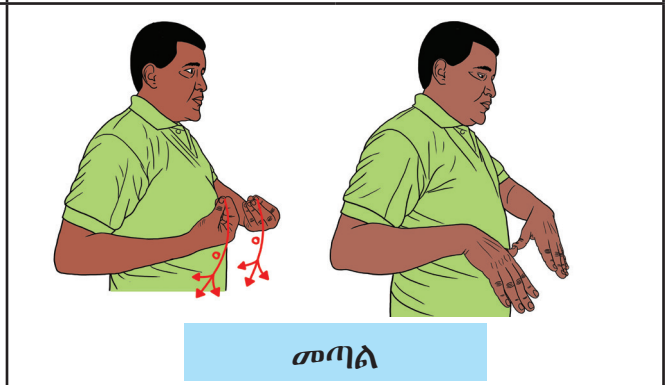
መውረድ

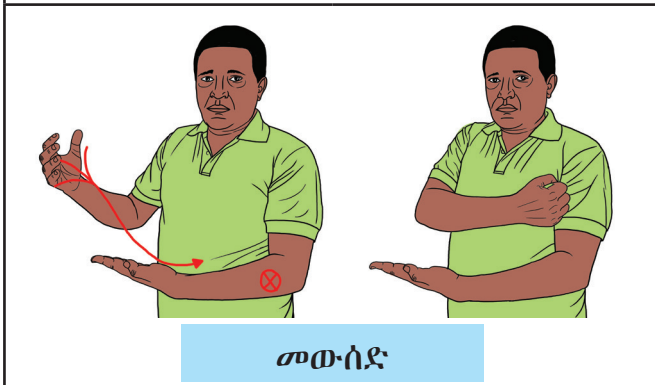
መፍታት

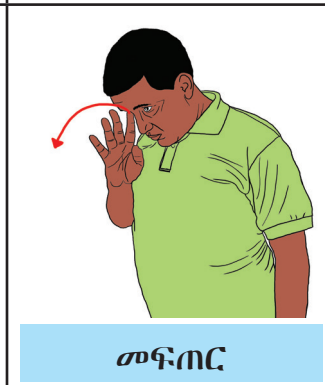
መቁረጥ

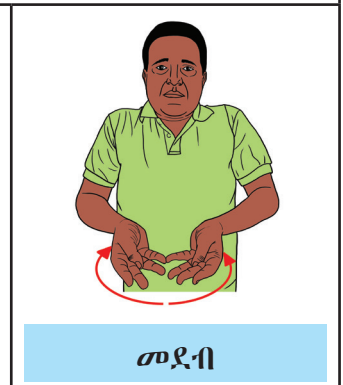
መጣል

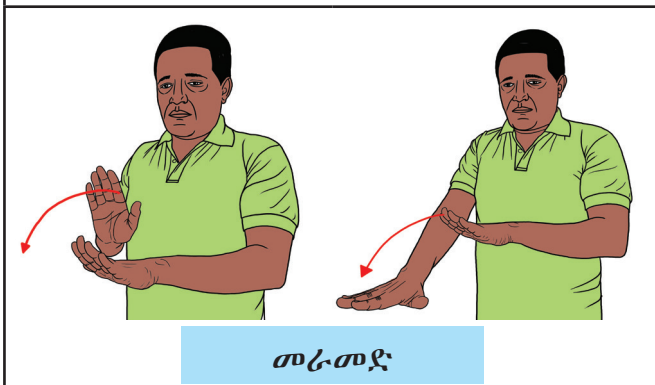
መውሰድ

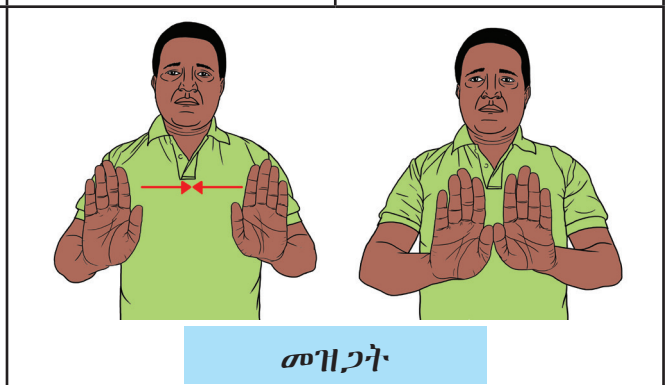
መፍጠር

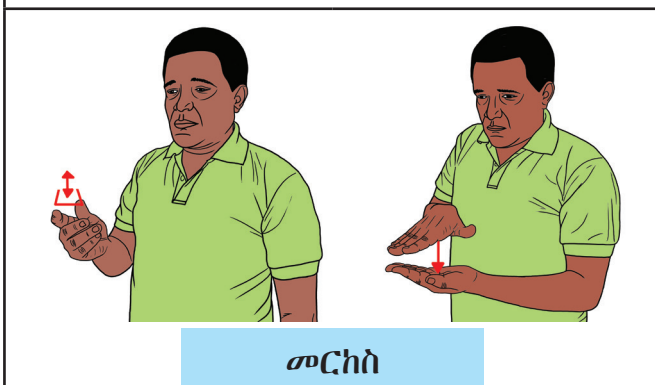
መደብ

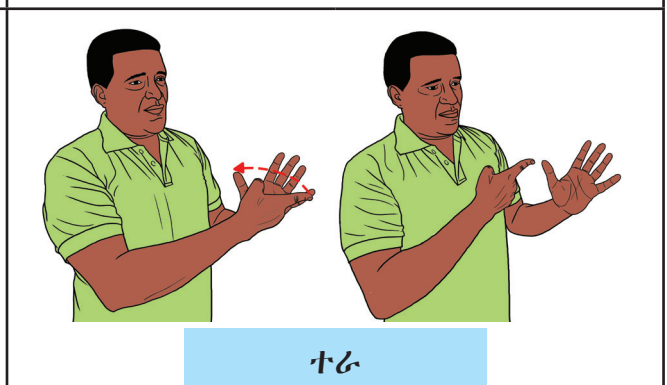
መራመድ

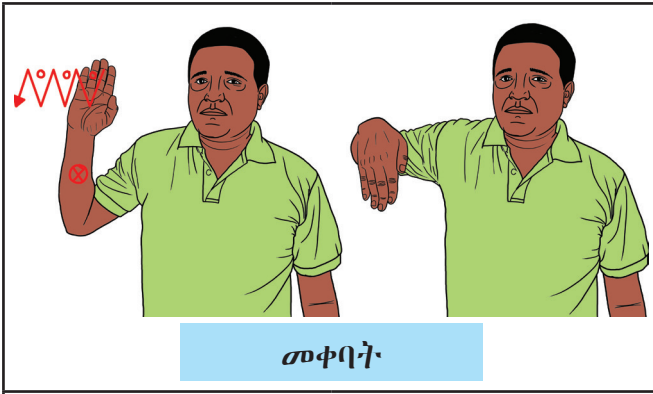
መዘጋት

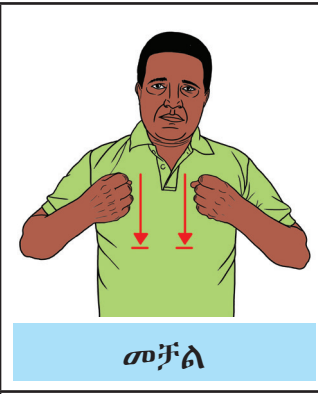
መርከስ

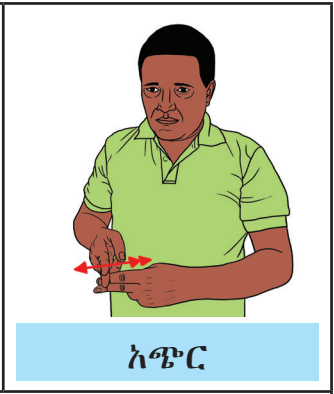
ተራ

መቀባት

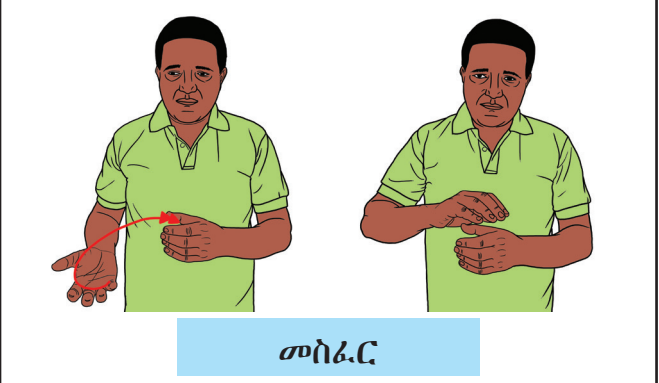
መቻል

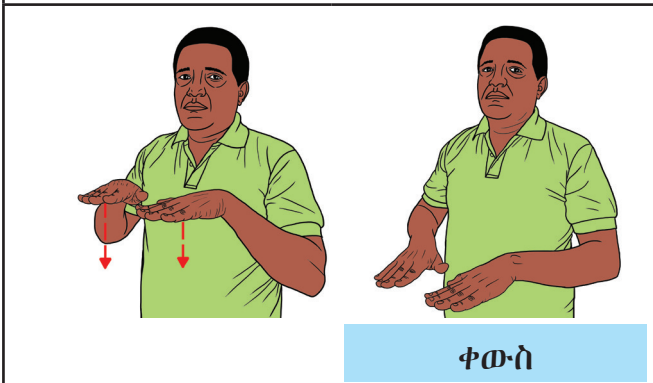
አጭር

መጥለፍ

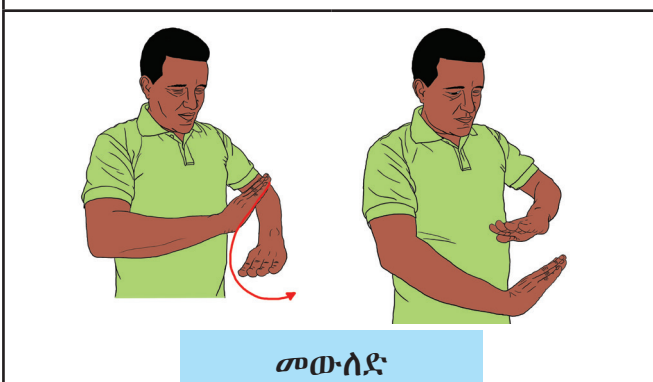
መስፈር

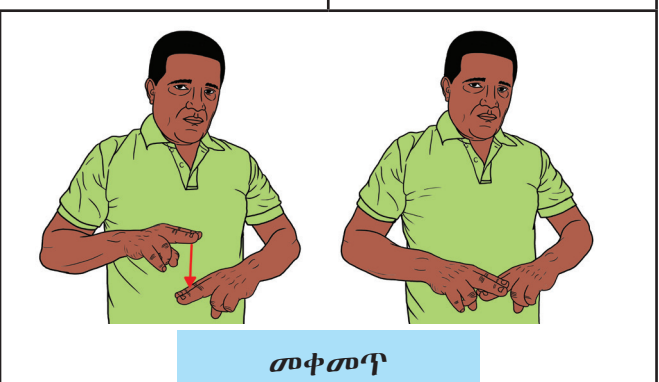
ቀውስ

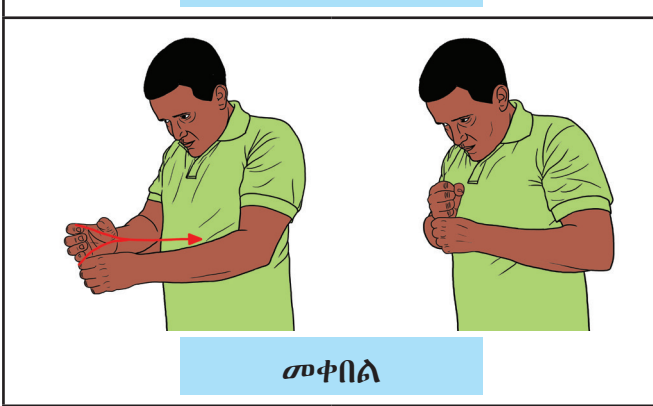
ማደር/ማደሪያ

መውለድ

መቀመጥ

መቀበል

ሐሳብን መቀበል

ክፍለ ትምህርት አንድ

የአፍሪካ ካርታ መመልከትና መግለጽ

ተማሪዎች ከዚህ በታች የቀረበውን የአፍሪካ ካርታ ተመልክታችሁ ከካርታው በታች የቀረቡትን ጥያቄዎች በኢምቋ መልሱ::

ከላይ የቀረበውን የአፍሪካ ካርታ በጥንቃቄ ተመልክታችሁ የተረዳችሁትን በኢምቋ ለመምህራችሁ ግለጹ?

1. ሰዎች ወይም ሀገራት የሚተባበሩት ለምንድን ነው?
2. አንድ ነገር በኅብረት ነው የተሠራው ማለት ምን ማለት ነው?
3. በካርታው ላይበቅኝ ግዛት ያልተያዘች ሀገር ለይታችሁ በኢምቋ ለመምህራችሁ አሳዩ::

ክፍለ ትምህርት ሁለት

ዕድታዊ ንባብን ማዳበር

ከዚህ በላይ የቀረበውን የአፍሪካ ካርታ በጥንቃቄ ተመልክታችሁ የሚከተሉትን ጥያቄዎች እውነት ወይም ሐሰት በማለት በኢምቋ መልሱ።

1. ግብጽ የኢትዮጵያ ጎረቤት ሀገር ናት።
2. በካርታው ላይ እንደምትመለከቱት፣ በውኃ ከተከበቡ ሀገራት መካከል አንዱ ማዳጋስካር ነው።
3. በካርታው ላይ እንደምትመለከቱት፣ ሰፊ የቆዳ ስፋት ያለው ሀገር አልጄሪያ ነው?
4. በካርታው ላይ እንደምትመለከቱት፣ ኬንያ ከኢትዮጵያ በስተሰሜን ትገኛለች።

ክፍለ ትምህርት ሦስት

እንብቦ መረዳት

የአፍሪካ ኅብረት የሚለውን ምንግብ ካነበባችሁ በኋላ፣ የምንባቡን ፍሬ ሐሳብ ለመምህራችሁ በኢምቋ ግለጹ።

የአፍሪካ ኅብረት

አፍሪካ ልዩ ልዩ ቋንቋዎች የሚነገሩበት 29, 922, 059 ስኩዌር ኪሎ ሜትር ስፋት ያለውና 1, 186, 035, 272 ሕዝቦች የሚኖሩበት ግዙፍ አህጉር ነው። የአፍሪካ ኅብረት እኤአ ግንቦት 25 ቀን 1963 በአዲስ አበባ ተመሥርቶ የድርጅቱ መመሪያ ውል (ቻርተር) በሰላሳ ሁለት መሥራች የሀገራት-መሪዎች ተፈርሟል። አፍሪካ አንድነት ድርጅት ሲመሠረት ሁለት ዋና ዋና ዓላማዎች ነበሩት። የመጀመሪያው የአህጉሩን አንድነትና ትብብር ለማራመድና ደርጅቱ የአፍሪካውያን የጋራ ልሣን እንዲሆን ሲሆን፣ ሁለተኛው ዓላማ ደግሞ በዚያን ጊዜ ከቅኝ ግዛት ቀንበር ነጻ ያልወጡ ብዙ የአፍሪካ ሀገራት ስለነበሩ፣ የእነሱን ነጻነት ዐቢይ ዓላማ አድርጎ መታገል ነበር። በሌላ በኩል፣ አባል ሀገራት እንደ ቀድሞው በቅኝ ግዛት ቁጥጥር ሥር እንዳይውሉ ለማስቻል ነበር።

የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ሲመሠረት የድርጅቱም ጠቅላይ መሥሪያ ቤት አዲስ አበባ እንዲሆን ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ባቀረቡት ሐሳብ መሠረት፣ የድርጅቱ ዋና ጽ/ቤት በአዲስ አበባ ይገኛል።

የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ከምሥረታው ጀምሮ ይጠራበት የነበረውን “አፍሪካ አንድነት ድርጅት” የሚለውን ስያሜ ወደ “አፍሪካ ኅብረት” የተቀየረው እኤአ ሐምሌ 2 ቀን 1994 በአዲስ አበባ ከተማ በተወሰነው ውሳኔ ነው። የአፍሪካ ኅብረት በሰላሳ ሁለት መሥራች መሪዎች የተመሠረተ ቢሆንም፣ በአሁኑ ወቅት ሁሉም የአፍሪካ ሀገራት የኅብረቱ አባላት ናቸው።

የአፍሪካ ኅብረት፣ በጋራ መበልጸግ፣ ቅኝ ግዛትን በጋራ መከላከል፣ ማኅበራዊ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ መስተጋብሮችን ማጠናከር፣ በሀገራት መካከል የሚፈጠሩ ችግሮችን በሰላማዊ መንገድ መፍታት፣ በሀገራት ውስጥ የሚከሰቱ የእርስ በርስ ግጭቶችን መፍታት፣ ተላላፊ የሆኑ በሽታዎችን በጋራ መከላከል፣ ዓለም አቀፍ ግንኙነቶችን ማዳበርና ማሳደግ፣ የአፍሪካ ሕዝቦችን የኑሮ ደረጃ ማሳልበት በሚሉና ሌሎችን ተዛማጅ ጉዳዮችን በመተግበር ላይ የሚገኝ ኅብረት ነው።

በመዋቅር ደረጃ፣ የአፍሪካ ኅብረት የአስተዳደርና የፖለቲካ ጉዳዮች በሚባሉ ሁለት ክፍሎች የተዋቀረ ነው። አፍሪካ ኅብረት ታላላቅ ውሳኔዎች የሚወሰኑት የኅብረቱ ሀገራት ሕጋዊ ተወካዮች ወይም መንግሥታት በተገኙበት በኅብረቱ ጠቅላላ ጉባኤ ነው።

የየአፍሪካ ኅብረት ለአፍሪካ ሀገራት የጋራ ጉዳይ የሚሠራ በመሆኑ፣ ጉባኤውን የሚመራ ፕሬዚዳንት (የጉባኤው መሪ) አለው።

የአፍሪካ ኅብረት የተለያዩ የአፍሪካ ሀገራት በጋራ ያቋቋሙት ድርጅት እንደመሆኑና፣ የኅብረቱ አባል ሀገራትም የተለያዩ ቋንቋዎችን የሚናገሩ በመሆናቸው፣ እንደ ቋንቋዎቹ ልዩነት ኅብረቱም በተለያዩ ሀገራት የተለያዩ ስያሜዎች አሉት። ለምሳሌ፣ በአማርኛ “አፍሪካ ኅብረት”፣ በእንግሊዝኛ አፍሪካን ዩኒየን (AFRICAN UNION)፣ በፈረንሳይኛ ዩኒየን አፍሪካኔ (UNION AFRICAINE)፣ በፖርቱጋል ዩኒየን አፍሪካና (UNIAO AFRICANA)፣ በስፓኝኛ ዩኒየን አፍሪካና (UNION AFRICANA)፣ በኪስዋሕሊ ኡሞጃ ዋ አፍሪካ (UMOJA WA AFRIKA)፣ በኢምቋ ደግሞ ከላይ በሥዕሉ እንደሚታወቀው “አፍሪካ” ና “ኅብረት” የሚሉ ሁለት ምልክቶችን በማጣመር ይገለጻል።

(ምንጭ፣ ከአፍሪካ ኅብረት ድረገጽ ለዚህ ጽሑፍ እንዲሰማማ ተደርጎ የተወሰደ።)

መልመጃ አንድ

በምንባቡ መሠረት ለሚከተሉት ጥያቄዎች አጫጭር መልስ በጽሑፍ ከመለሳችሁ በኋላ ለመምህራችሁ በኢምቋ አሳዩ።

1. የአፍሪካ ኅብረት ስንት አባል ሀገራት አሉት?
2. የአፍሪካ ኅብረት የተመሠረተበት ሁለት ዋና ዋና ምክንያቶችን ምን-ምን ናቸው?
3. የአፍሪካ ኅብረት ከሚያከናውናቸው ተግባራት መካከል አራቱን ዘርዝሩ።
4. በምንባቡ ውስጥ የተጠቀሱት የአፍሪካ ኅብረት መጠሪያዎች ምን-ምን ናቸው?
5. የአፍሪካ ኅብረት በተለያዩ መጠሪያዎች የሚጠራበት ምክንያት ምንድን ነው?
6. የአፍሪካ ኅብረት መቀመጫ በአዲስ አበባ እንዲሆን የኅብረቱን ሀገራት መሪዎች ያሳመኑ መሪ ማን ይባላሉ?
7. የአፍሪካ አህጉር ጠቅላላ ስፋት ምን ያህል ነው?
8. በምንባቡ መሠረት በአፍሪካ ምን ያህል ሕዝቦች ይኖራሉ?
9. የአፍሪካ ኅብረት ለመመሥረት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያበረከቱ ሁለት ሀገራት ስም ለመምህራችሁ በኢምቋ አሳዩ።

ክፍለ ትምህርት አራት

ከዚህ በታች የቀረበውን የምልክቶች አገባባዊ አገላለጽ ከመምህራችሁ ጋር በጋራ እያነበባችሁ ተለማመዱ።

የምልክቶች አገባባዊ አገላለጽ

የምልክቶች አገባባዊ አገላለጽ የሚባለው አንድ ምልክት በተለያዩ አገባቦች የተለያዩ ምልክቶች ሲኖሩት ነው። የምልክት ቋንቋ አገባባዊ አገላለጽ የተግባራት ፋይዳውን ይበልጥ ግልጽ ከማድረጉም ባሻገር በብዙዎች ዘንድ “ ምልክት ቋንቋ የተሟላ ቋንቋ አይደለም ” ፣ “ ሐሳብን ለመግለጽ የምልክቶች እጥረት አለ ” ፣ “ የተሟላ ምልክት ስለሌለ ምልክት ቋንቋ ለማስተማርም ሆነ ለመተርጎም አስቸጋሪ ነው ” እነዚህንና መሳሪያ በምልክት ቋንቋ ዙሪያ የሚሰነዘሩ የተሳሳቱ መላምቶች አዎንታዊ ምላሽ ለመስጠት ከፍተኛ ሚና አለው።

በመሆኑም አንዳንድ የአማርኛ ቃላት (ብዙውን ጊዜ ግሶች) እንደ አገባባቸው የተለያዩ ምልክቶች አሏቸው። እነዚህን አገባባዊ ምልክቶች መረዳት በምልክት ቋንቋ በሚገባ ለመግባባት የግድ ከመሆናቸው ባሻገር፣ ለቋንቋው ተርጓሚዎችና አስተማሪዎች ከፍተኛ ሚና አለው።

ከላይ የቀረበውን ሐሳብ ይበልጥ ግልጽ ያደርግልን ዘንድ የተወሰኑ ምሳሌዎችን እንመልከት።

መሄድ

- ውኃ ሄደ (ውኃና የለም ወይም ባዶ በሚሉ ሁለት ምልክት ይገለጻል)
- መብራት ሄደ (መብራትና ጠፋ በሚሉ ሁለት ምልክት ይገለጻል)
- ወደ ክፍለ ሀገር ሄደ (ክፍለ ሀገርና መሳፈር በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል)
- በታከሲ መሄድ (የታከሲ ምልክትን ሠርቶ ከግራ ወደ ቀኝ መውሰድ)
- ውጪ ሀገር መሄድ (የአውሮፕላን ምልክት ሰርቶ ወደ ቀኝ ከፍ ማድረግ)

መምታት

- ከበሮ መምታት
- አድማ መምታት
- ኳስ መምታት
- በዱላ መምታት
- በጥፊ መምታት

መምጣት

- መብራት መጣ (በራ በሚለው ምልክት ይገለጻል)

ውኃ መጣ (ውኃ አለ በሚለው ምልክት ይገለጻል)

ከክፍለ ሀገር መጣ (መሳፈር የሚለው ምልክት ከውጪ ወደ ውስጥ በማንቀሳቀስ ይገለጻል።)

በታክሲ መጣ (ታክሲ የሚለውን ምልክት ሠርቶ ከውጪ ወደ ውስጥ በማንቀሳቀስ ይገለጻል።)

ማለፍ

ችግርን ማለፍ (ይህ ምልክት እንደ አገባቡ በሁለት የተለያዩ ምልክቶች ሊገለጽ ይችላል። ችግርን በትዕግስት ማለፍና ችግርን ተቋቁሞ ማለፍ)

ፈተና ማለፍ (ፈተናና ማለፍ በሚሉ ዘወትራዊ ምልክቶች ይገለጻል።)

ጥሎ ማለፍ (ለተለያዩ ስፖርታዊ ውድድሮች የሚገለጹ ስለሆነ፣ መወዳደርና ማሸነፍ በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

የተከለከለ ወይም የተከለለ ቦታን ማለፍ (እንደ የተከለከለው ቦታ በተለያዩ ምክቶች ይገለጻል።)

የትራፊክ ሕግ መተላለፍ (ትራፊክ፣ ሕግና መስበር በሚሉት ሦስት ምልክቶች ይገለጻል።)

ዓይቶ ማለፍ (ዓይተን እንዳላየ ሆነን ማለፋችንን ለመግለጽ።)

የቴሌቪዥን ወይም የሬድዮ ፕሮግራም መተላለፍ (ቴሌቪዥን/ሬድዮና ስርጭት በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

የበሽታ መተላለፍ (በሽታና መተላለፍ በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

ሳናየው ያለፈንን ነገር ለመግለጽ (ለምሳሌ ቴሌቪዥን ወይም የሬድዮ ፕሮግራም ሲያልፈን፣ አንድ ሰው ወይም ሌላ ነገር ሳናየው በአጠገባችን ሲያልፍ) (አመለጠኝ በሚለው ምልክት ይገለጻል።)

መተላለፍ (ኃጥአት መሥራታችንን ለመግለጽ) (ኃጥአት በሚለው ምልክት ይገለጻል።)

አለፈልኝ (ኑሮዬ ተሻሻለ በሚለው ምልክት ይገለጻል)

መቁላት

ቡና ወይም ጥራጥሬ መቁላት (የቀኝን አመልካች ጣት ቆልምም በግራ መዳፍ ላይ ወደፊትና ወደ ኋላ ማመላለስ)

የውሻ ጭራ መቁላት (ውሻው ጌታውን ሲያይ ጭራውን ይቆላል።)

ቁሌታም (የዚህን ምልክት ሐሳብ ለተማሪዎች ይግለጹላቸውና እነሱ ምልክቱን እንዲያሳዩ ያድርጉ።)

መታየት

በቴሌቪዥን፣ በዜና፣ በተውኔት ፣ ወዘተ፣ መታየት (ትላንት በቴሌቪዥን ታየሁ ለማለት፣)

በዐይነቱ ስራ ስታዮት (ማንፍኑን በሚለው ምልክት ይገለጻል።)

በትኩረት ስታዮት (በትኩረት ስታዮት ያለበት ጉዳይ ነው ለማለት፣)

በኮሚቴ ስታዮት (ኮሚቴና መወያየት በሚሉ ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

እንደ ሕግ ስታዮት (አሻንጉሊት የሚለውን ምልክት በፊት እንቅስቃሴ የንቀት ሁኔታን ከማሳየት ጋር በማጣመር ይገለጻል።)

በሐኪም ስታዮት (መመርመር በሚለው ምልክት ይገለጻል።)

በህልም ስታዮት (ህልምና በህልም የታየው ነገርን በሚገልጹ ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

በንቀት፣ በጥላቻ፣ በፍቅር፣ ወዘተ ስታዮት (እንደ ሁኔታው በተለያዩ ምልክቶች ይገለጻል)

አሸብርቆ ስታዮት (አምሮ ስታዮት)

መዳን

ከአደጋ መዳን (አደጋና ማምለጥ በሚሉ ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

ከበሽታ መዳን (ፈውስ በሚለው ምልክት ይገለጻል።)

ከኃጥአት መዳን (ኃጥአትና ይቅርታ በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

መድረስ

አንድ የተወሰነ ቦታ መድረስ

በዓል ደረሰ (ቀኑ ተቃረበ ለማለት፣)

መጽሐፍ ደረሰ (ጻፈ ለማለት፣)

ሎተሪ ደረሰኝ (ዕድለኛ ሆነኩ ወይም አሸነፍኩ ለማለት፣)

መውረድ

ከስልጣን መውረድ

ደረጃ መውረድ

ዝናብ ወረደ

ወጡ ከማንደጃው ወረደ

ከመሰላል መውረድ

የችሎታ መውረድ (መድከም ወይም የችሎታ መቀነስ)

ከሰማይ መውረድ (እንደ የጌታ ከሰማይ መውረድ፣ መና ከሰማይ መውረድ ፣ ቁርዕን ከሰማይ መውረድ የመሳሰሉትን ለመግለጽ፣)

እስክስታ መውረድ

መፍታት

ከአስር መፈታት (ከወገኒ መውጣትን ለመግለጽ፣)

ከአስር መፈታት (ለእንስሳ፣ በተለይ ለውሻ፣)

እግዚአብሔር ይፍታህ (ይማርህ ለማለት፣)

ጸም መፍታት (ጸምና መጨረስ በሚሉ ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

መብላት

ምግብ መብላት

ቁማር መብላት

በአውሬ መብላት

በንግድና በገበያ ቦታዎች ብር መብላት፣ (በ ጠብቆ ይነበባል ፤ ተሸወድኩ ወይም ተታለልኩ ለማለት፣)

መውጣት

ተራራ መውጣት

ከቤት መውጣት

መሰላል መውጣት

መቁረጥ

ጨርቅ መቁረጥ

ተስፋ መቁረጥ

እንጨት መቁረጥ

ዳቦ ቆሎ መቁረጥ

ሥጋ መቁረጥ

አንድ ነገር ለማድረግ መቁረጥ (መወሰን)

መጣል

እንቁላል መጣል (እንቅላልና መውለድ በሚሉት ሁለት ምልክቶች የሚገለጽ ሲሆን እንቁላል መፈልፈል የሚለውን ለመግለጽ ደግሞ መውለድ የሚለውን ምልክት መደጋገም ያስፈልጋል።)

ዕቁብ መጣል (ዕቁብና መክፈል በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

ጠጅ መጣል (ጠጅና ማዘጋጀት በሚሉት ሁለት ምልክቶች ይገለጻል።)

በጠረባ መጣል

እቃ መጣል (መጥፋቱን ለመግለጽ፣)

እቃ መጣል (ከእጅ አምልጦ መውደቁን ለመግለጽ፣)

ዕጣ መጣል

መልመጃ ሁለት

ከዚህ በላይ በቀረቡት የኢምቋ አገጣጣዊ አገላለጾች ካነበባችሁ በኋላ፣ ለሚከተሉት ምልክቶችን የሚወክሉ ቃላት አገጣጣዊ ምልክቶች ሥሩላቸው።

1. መጥፋት
2. መውሰድ
3. መፍጠር
4. መዘጋት
5. ተራ
6. መቀመጫ/መቀመጥ/
7. አጭር
8. መጥለፍ

መልመጃ ሦስት

ከዚህ በታች በተለያዩ አገጣብ ለቀረቡት ምልክቶች እንደ አገጣጣቸው የሚወክሏቸውን ምልክቶች ለመምህራችሁ አሳዩ።

ሀ. ማደር/ ማደሪያ/ እዳሪ

1. ጓደኛዬ ደኅና እደሩ ብሎ ተሰናብቶ ወጣ።
2. የጓደኛዬ እህት እርኩስ መንፈስ ስላደረገት ሁል ጊዜ ማታ ማታ ትጮኻለች።

- 3. በየመንገዱ የሚታየው እዳሪ ከተማዋን መልካም ገጽታ አበላሽቶታል።
- 4. አዛውንቱ “ሳይውል ሳይደር የበደላችኋቸውን ሰዎች ይቅር በሏቸው” ብለው መከሩን።

ለ. መስፈር

- 1. እኛ ሰፈር ብዙ ውሾች አሉ።
- 2. ወታደሮቹ የተሰጣቸውን የሽራ ድንኳን እየተከሉ ሜዳው ላይ መስፈር ጀመሩ።
- 3. ሽምሱ ለእናቴ ሁለት መስፈሪያ ጨው በአንድ ብር ሸጠላት።
- 4. በሰፈሩት ቁና ይሰፈራልና፣ በሰው ላይ ተንኮል አትሥሩ።

ሐ. መውለድ

- 1. የክፍሎም ሚስት መንታ ወለደች።
- 2. የእስልምና እምነት ተከታዮች የባንክ ወለድ አይቀበሉም።
- 3. ውኃ ወለድና አየር ወለድ በሽታዎችን ለመከላከል ሁሉም ሰው አካባቢውን ማጽዳት አለበት።

መ. ቀሪ

- 1. መምህሩ ለአልማዝ ብዙ ቀን ከክፍል ስለቀረች ፈተና አትፈተኚም አሏት።
- 2. እኔና ጓደኛዬ ሆቴል ገብተን ምሳ የበላንበትን ሂሳብ ከፍለን ቀሪውን ለአስተናጋጂ ጉርሻ ሰጥተን ወጣን።
- 3. ይህን ረቀቀ አስተራረስ ካላሻሻልን የምግብ እጥረት ሊያጋጥመን ይችላል።

ሠ. መቀመጥ

- 1. መምህሩ ክፍል ሲገቡ ቆመው የተቀበሏቸውን ተማሪዎች አመስግነው “ተቀመጡ” አሏቸው።
- 2. የአፍሪካ ኅብረት መቀመጫ አዲስ አበባ ነው።
- 3. የርእሰ መምህራችን የቢሮ መቀመጫ በጣም ዘመናዊና ምቹ ነው።
- 4. የአዚዛ ልጅ ለበዓል የበላው ምግብ ስላልተስማማው በተደጋጋሚ አስቀመጠው።
- 5. ገንዘብ ማስቀመጥ ብዙ ጠቃሚታዎች አሉት።

ረ. መጠየቅ

- 1. የታመመ፣ ጉዳት የደረሰበት፣ የተቸገረ፣ ሰው መጠየቅ የሥነ ምግባር መገለጫ ነው።
- 2. ጥያቄ መጠየቅ የማናውቀውን እንድናውቅ ያደርጋል።
- 3. ብዙ ጊዜ ቃለ መጠይቅ የሚደረግላቸው ታዋቂ ሰዎች ናቸው።

ሰ. መቀበል

- 1. ከእናቶቻችንና ከአባቶቻችን የተቀበልነውን ገንዘብ በአግባቡ ልንጠቀምበት ይገባል።
- 2. የእናቶቻችንን ምክር መቀበል ፈርጆ ብዙ ጠቃሜታዎች አሉት።

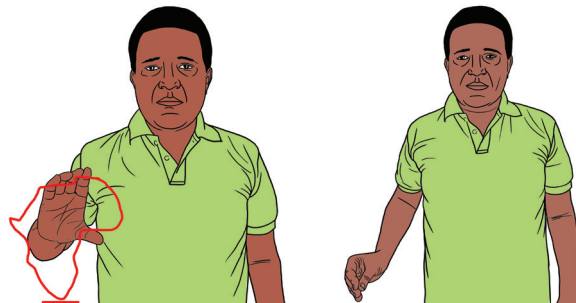
ሸ. ረዥም

- 1. ሰውየው በጣም ረዥም ነው።
- 2. ገመዱ በጣም ረዥም ስለሆነ በቀላሉ ለማሰር ይመቻል።

ቀ. ቀውስ

- 1. አብዝቶ መጨነቅ የአእምሮ መቃወስ ሊያስከትል ይችላል።
- 2. የነዳጅ ዋጋ አላግባብ መጨመር የኢኮኖሚ ቀውስ ያስከትላል።
- 3. ሰላም የሚያቃውሱ ብዙ ነገሮች አሉ

የኢምቁ ምልክቶች ትንተና

ምሳሌ አንድ አፍሪካ

የእጅ ቅርጽ፡-

ገ እና የጉርሻ ቅርጽ

የመዳፍ አቅጣጫ፡-

ወደ ውጭ

የእጅ ቅርጹ የሚያርፍበት ቦታ፡-

ከደረት ትይዩ

የእጅ እንቅስቃሴ፡-

የ ገ እጅን አሽከርክሮ ወደታች በማውረድ የጉርሻ ምልክት መሥራት

የፊት/የሰውነት እንቅስቃሴ፡-

የለውም

ምልክቱ የሚሠራበት እጅ፡-

በአንድ እጅ

ምሳሌ ሁለት ኅብረት

የእጅ ቅርጽ:-	በሁለቱም እጆች “ ሐ ”
የመዳፍ አቅጣጫ:-	ወደ ውጪ
የእጅ የሚያርፍበት ቦታ:-	ከደረት ትይዩ
የእጅ እንቅስቃሴ:-	የሁለቱንም “ ሠ ” እጆች በአውራ ጣትና አመልካች ጣት አቆላልፎ ማሸከርከር
የፊት/የሰውነት እንቅስቃሴ:-	የለውም
ምልክቱ የሚሠራበት እጅ	በሁለት እጅ

መልመጃ አራት

ከዚህ በላይ የቀረቡትን የምልክቶች ትንተና ምሳሌ መሠረት በማድረግ፣ የሚከተሉትን ምልክቶች ተንትኑ።

1. አህጉር
2. ማጎልበት
3. ፖለቲካ
4. ባርነት
5. ነጻነት

ክፍለ ትምህርት አምስት

የቡድን ውይይት

ምንባቡን መሠረት በማድረግ፣ በቡድን ሆናችሁ፣ ከዚህ በታች በተሰጡት ጥያቄዎች ዙሪያ ተወያዩ፣ የውይይታችሁንም ፍሬ ሐሳብ በተወካዮቻችሁ አማካይነት በአምቋ ለክፍሉ ተማሪዎች አቅርቡ።

1. በኅብረት መሥራት ምን-ምን ጠቃሚታዎች አሉት?
2. አፍሪካን ከበለጸጉ ሀገራት እኩል ለማድረግ ከሀገር መሪዎች፣ ከተማሪዎች፣ ከሃይማኖት አባቶች፣ ከመምህራንና ከምሁራን ምን ይጠበቃል?
3. ምንባቡ ውስጥ ከተጠቀሱት የቅኝ ግዛት ተጽዕኖዎች በተጨማሪ፣ ሌሎች የምታውቋቸው የቅኝ ግዛት ችግሮችን ዘርዝሩ።